

บันทึก

เรื่อง ทหารือคำสั่งให้ข้าราชการครูกลับเข้ารับราชการ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้มีหนังสือ ปกปิด ที่ ศธ ๑๑๔๑/๗๗๗ ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้มีคำสั่งที่ ๐๙๒/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๔๑ ให้นายวัฒนา วรรณโสภะ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านฮ่องสังข์ และนางอรรทัย วรรณโสภะ อาจารย์ ๒ โรงเรียนจันทบุรี สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสุวรรณภูมิ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ออกจากราชการไว้ก่อน กรณีต้องหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ต่อมาบุคคลทั้งสองได้ร้องทุกข์ต่อ ก.ค. ซึ่ง ก.ค. พิจารณาแล้วการร้องทุกข์นั้นฟังขึ้น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงได้มีคำสั่งให้กลับเข้ารับราชการตั้งแต่วันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๑ ตามคำสั่งที่ ๓๕๖/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๑ และต่อมาได้มีคำสั่งที่ ๒๑๐/๒๕๔๒ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๒ สั่งแก้ไขวันที่ให้กลับเข้ารับราชการของบุคคลทั้งสองใหม่จากวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๑ ย้อนหลังไปในวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๔๑ ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค. ปกปิด ที่ ศธ ๑๓๐๖/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๒ แต่สำนักงาน ก.พ. ได้มีหนังสือที่ นร ๐๗๐๙.๒/๘๙๓ ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ เห็นว่า การสั่งให้แก้ไขวันกลับเข้ารับราชการดังกล่าวนี้ไม่ถูกต้อง

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ขอหารือว่าควรที่จะดำเนินการอย่างไรต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๓) ได้รับฟังข้อเท็จจริงจากผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงาน ก.พ.) ผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) และผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวง สำนักงาน ก.ค. และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ) แล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้มีคำสั่งที่ ๐๙๒/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๔๑ ให้นายวัฒนา วรรณโสภะ และนางอรรทัย วรรณโสภะ ออกจากราชการไว้ก่อนเพื่อรอฟังผลการสอบสวนวินัย ต่อมาบุคคลทั้งสองได้ร้องทุกข์ต่อ ก.ค. เพื่อขอความเป็นธรรมซึ่ง ก.ค. พิจารณาคำร้องทุกข์แล้ว เห็นว่าการที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมีคำสั่งให้บุคคลทั้งสองออกจากราชการไว้ก่อนเพราะเห็นว่าการสอบสวนจะไม่แล้วเสร็จโดยเร็วเป็นการปฏิบัติที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และมีมติให้บุคคลทั้งสองกลับเข้ารับราชการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจึงได้มีคำสั่งที่ ๓๕๖/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๑ ให้บุคคลทั้งสองกลับเข้ารับราชการ แต่ยังคงดำเนินการพิจารณาสอบสวนทางวินัยอยู่ แต่ต่อมาสำนักงาน ก.ค. ก็ได้มีหนังสือสำนักงาน ก.ค.

ปกปิด ที่ ศธ ๑๓๐๖/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๒ แจ่มติของ ก.ค. ว่าให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมีคำสั่งแก้ไขวันกลับเข้ารับราชการของบุคคลทั้งสองให้ย้อนหลังไปในวันที่มีคำสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนเสมือนว่าบุคคลทั้งสองไม่เคยถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจึงได้มีคำสั่งที่ ๒๑๐/๒๕๔๒ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๒ สั่งแก้ไขวันที่ให้กลับเข้ารับราชการใหม่จากวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๑ ย้อนหลังไปในวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๔๑ อันเป็นวันที่มีคำสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้มีหนังสือหารือไปยังกรมบัญชีกลางเกี่ยวกับการจ่ายเงินเดือนระหว่างถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนของบุคคลทั้งสอง ซึ่งกรมบัญชีกลางพิจารณาแล้ว เห็นว่า การที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมีคำสั่งให้กลับเข้ารับราชการและคำสั่งแก้ไขวันที่ให้กลับเข้ารับราชการดังกล่าวซึ่งจะมีผลต่อการจ่ายเงินเดือนของบุคคลทั้งสอง เป็นปัญหาเกี่ยวข้องกับการออกคำสั่งตามนัยแห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงหารือไปยัง ก.พ. ซึ่ง ก.พ. มีความเห็นว่า คำสั่งของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติที่แก้ไขวันที่ให้กลับเข้ารับราชการย้อนหลังกลับไปในวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๔๑ จึงเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง ตามหนังสือที่ นร ๐๗๐๙.๒/๘๙๓ ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ และกรมบัญชีกลางก็ได้แจ้งให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติทราบ สำหรับการจ่ายเงินเดือนในระหว่างให้ออกจากราชการไว้ก่อนนั้น ก็จะเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาการจ่ายเงินเดือน เงินปี บำเหน็จ บำนาญ และเงินอื่นในลักษณะเดียวกัน พ.ศ. ๒๕๓๕

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๓) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวประกอบกับได้รับฟังคำชี้แจงข้างต้นแล้ว เห็นว่า ประเด็นที่จะต้องพิจารณาตามปัญหาที่หารือนี้ ได้แก่ การที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้มีคำสั่งให้นายวัฒนาและนางอรทัยฯ กลับเข้ารับราชการเมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๑ และต่อมาได้มีคำสั่งแก้ไขวันที่ให้กลับเข้ารับราชการของบุคคลทั้งสองใหม่จากวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๑ ย้อนหลังไปในวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๔๑ อันเป็นวันที่ให้ออกจากราชการไว้ก่อนนั้น เป็นการกระทำที่ถูกต้องหรือไม่ เห็นว่า การที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมีคำสั่งให้นายวัฒนาและนางอรทัยฯ กลับเข้ารับราชการตามเดิมเมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๑ นั้น เป็นการปฏิบัติตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ว่าด้วยการร้องทุกข์และการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ขอให้แก้ไขการปฏิบัติไม่ถูกต้องหรือการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย และนำมาใช้กับข้าราชการครูโดยผลของมาตรา ๔^๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ

^๑ มาตรา ๔ ให้นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในส่วนที่เกี่ยวกับข้าราชการพลเรือนสามัญ มาใช้บังคับแก่ข้าราชการครูโดยอนุโลม เว้นแต่ในพระราชบัญญัตินี้จะได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

ในกรณีที่นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนมาใช้บังคับตามวรรคหนึ่ง ให้บรรดาอำนาจและหน้าที่ของ ก.พ. เป็นอำนาจและหน้าที่ของ ก.ค. และในกรณีใดที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนกำหนดให้ ก.พ. ออกกฎ ก.พ. หรือระเบียบ ในกรณีนั้น ให้ ก.ค. ออกกฎ ก.ค. หรือระเบียบแทน

ข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ อันเป็นการปฏิบัติตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรีซึ่งเห็นชอบด้วยกับมติ ก.ค. ตามข้อ ๑๖ ของกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๔๐) นี้ เพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติกระทำการแก้ไขโดยเพิกถอนหรือยกเลิกคำสั่งให้บุคคลทั้งสองออกจาก ราชการไว้ก่อน และดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมายแก่บุคคลทั้งสองต่อไป ตามข้อ ๑๔ (๒)^๓ ของกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จะต้องมิคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้บุคคลทั้งสองออกจากราชการไว้ก่อนเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๔๑ และมีคำสั่งให้บุคคลทั้งสองกลับเข้ารับราชการตามเดิม ปัญหาว่าการกลับเข้ารับราชการของนาย วัฒนาฯ และนางอรทัยฯ จะถือตามวันใดนั้น เมื่อสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติได้มีคำสั่งให้นายวัฒนาฯ และนางอรทัยฯ กลับเข้ารับราชการตามเดิมในวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๑ อันเป็นการสั่งการเพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรีที่สั่งตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๔๐) แล้วก็ต้องถือว่าบุคคลทั้งสองได้กลับเข้ารับราชการวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๑ นี้ เพราะหากถือว่าการกลับเข้ารับราชการของบุคคลทั้งสองนั้นมีผลย้อนหลัง กลับไปในวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๔๑ ตามคำสั่งแก้ไขวันกลับเข้ารับราชการดังกล่าวแล้ว ก็จะเป็นการ ขัดต่อข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นว่าในระหว่างที่บุคคลทั้งสองถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนนั้น บุคคล ทั้งสองมิได้ปฏิบัติงานในหน้าที่แต่อย่างใด และนอกจากนั้นก็มิได้มีบทบัญญัติของกฎหมายใดที่ กำหนดให้การกลับเข้ารับราชการในกรณีนี้สามารถย้อนหลังได้ คำสั่งแก้ไขวันให้กลับเข้ารับ ราชการของบุคคลทั้งสองดังกล่าวจึงเป็นคำสั่งที่ไม่ถูกต้องและไม่อาจมีผลใช้บังคับได้ ฉะนั้น การ กลับเข้ารับราชการของนายวัฒนาฯ และนางอรทัยฯ จึงต้องเป็นไปตามคำสั่งของสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่ ๓๕๖/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๑ ที่ให้กลับ เข้ารับราชการตั้งแต่วันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๑ เป็นต้นไป มิใช่เป็นไปตามคำสั่งที่ ๒๑๐/๒๕๔๒

บรรดาคำว่า “ข้าราชการพลเรือน” ที่มีอยู่ในกฎหมาย ประกาศ ระเบียบ และข้อบังคับอื่นใด ให้หมายความว่าข้าราชการครูด้วย เว้นแต่จะได้มีกฎหมาย ประกาศ ระเบียบ หรือข้อบังคับอื่นใดบัญญัติไว้ สำหรับข้าราชการครูโดยเฉพาะ

^๒ ข้อ ๑๖ การพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ในกรณีที่ร้องทุกข์ต่อ ก.พ. ตามข้อ ๖ (๔) ให้นำข้อ ๑๒ ข้อ ๑๓ และข้อ ๑๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อ ก.พ. ได้พิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์และมีมติเป็นประการใดแล้ว ให้รายงาน นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลเพื่อพิจารณาสั่งการตามที่เห็นสมควร

เมื่อนายกรัฐมนตรีได้สั่งการเป็นประการใดแล้ว ให้สำนักงาน ก.พ. แจ้งให้ผู้ร้องทุกข์ทราบ เป็นหนังสือ พร้อมทั้งแจ้งให้กระทรวง ทบวง กรมที่เกี่ยวข้องทราบ หรือดำเนินการให้เป็นไปตามคำสั่งของ นายกรัฐมนตรีโดยเร็ว

^๓ ข้อ ๑๔ เมื่อ อ.ก.พ. จังหวัด อ.ก.พ. กรม หรือ อ.ก.พ. กระทรวง ได้พิจารณาวินิจฉัย เรื่องร้องทุกข์ตามข้อ ๖ (๑) (๒) หรือ (๓) แล้ว

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) ถ้าเห็นว่าการที่ผู้บังคับบัญชาให้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติต่อผู้ร้องทุกข์นั้นไม่ ถูกต้องตามกฎหมาย ให้มีมติให้แก้ไขโดยเพิกถอนหรือยกเลิกการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายนั้น หรือให้ ปฏิบัติต่อผู้ร้องทุกข์ให้ถูกต้องตามกฎหมาย

ฯลฯ

ฯลฯ

ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๒ ที่ส่งแก้ไขวันที่ให้กลับเข้ารับราชการของบุคคลทั้งสองใหม่จากวันที่
๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๑ ย้อนหลังไปในวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๔๑

(ลงชื่อ) ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์
(นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มิถุนายน ๒๕๔๓